

De Rijke Jongeling - Mattheüs 19:16-30

Uit: “Een uiteenzetting van het Evangelie naar Mattheüs”

Door A. C. Gaebelien

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)

En zie, er kwam iemand naar Hem toe en die zei tegen Hem: Goede Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te hebben? 17 Hij zei tegen hem: Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God. Maar wilt u tot het leven ingaan, neem dan de geboden in acht. 18 Hij zei tegen Hem: Welke? Jezus zei: U zult niet doden; u zult geen overspel plegen; u zult niet stelen; u zult geen vals getuigenis afleggen; 19 eer uw vader en moeder; en: u zult uw naaste liefhebben als uzelf. 20 De jongeman zei tegen Hem: Al deze dingen heb ik in acht genomen van mijn jeugd af; wat ontbreekt mij nog? 21 Jezus zei tegen hem: Als u volmaakt wilt zijn, ga dan heen, verkoop wat u hebt, en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel; en kom dan en volg Mij. 22 Toen de jongeman dit woord gehoord had, ging hij bedroefd weg, want hij had veel bezittingen. 23 Jezus zei tegen Zijn discipelen: Voorwaar, Ik zeg u dat een rijke moeilijk het Koninkrijk der hemelen kan binnengaan. 24 Nogmaals zeg Ik u: Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van een naald gaat, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat. 25 Toen Zijn discipelen dit hoorden, stonden zij versteld en zeiden: Wie kan dan zalig worden? 26 Maar Jezus keek hen aan en zei tegen hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. 27 Toen antwoordde Petrus en zei tegen Hem: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; wat zal dan ons deel zijn? 28 En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen. 29 En al wie huizen of broers of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers zal verlaten hebben omwille van Mijn Naam, die zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven beërven. 30 Maar veel eersten zullen de laatsten zijn, en veel laatsten de eersten. (Mattheüs 19:16-30. Vergelijk met Lukas 18:18-30).

Nu verschijnt er een ander, een jonge man, en hij vraagt naar de weg tot het eeuwige leven.

“En zie, er kwam iemand naar Hem toe en die zei tegen Hem: Goede Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te hebben? 17 Hij zei tegen hem: Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God. Maar wilt u tot het leven ingaan, neem dan de geboden in acht. 18 Hij zei tegen Hem: Welke? Jezus zei: U zult niet doden; u zult geen overspel plegen; u zult niet stelen; u zult geen vals getuigenis afleggen; 19 eer uw vader en moeder; en: u zult uw naaste liefhebben als uzelf. 20 De jongeman zei tegen Hem: Al deze dingen heb ik in acht genomen van mijn jeugd af; wat ontbreekt mij nog? 21 Jezus zei tegen hem: Als u volmaakt wilt zijn, ga dan heen, verkoop wat u hebt, en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel; en kom dan en volg Mij. 22 Toen de jongeman dit woord gehoord had, ging hij bedroefd weg, want hij had veel bezittingen” (vs 16-22).

Hier wordt ons een treffend beeld gegeven van velen die in de sfeer van het Christendom leven, hun natuurlijke toestand wordt getekend en er wordt geleerd, dat de behoudenis niet van de mens afhangt, maar van God. De jongeman is een typisch religieus, zedelijk en natuurlijk mens. In het Evangelie van Markus lezen wij, dat hij kwam en neerknielde en Jezus hem beminde. Lukas zegt, dat hij een overste was; die reeds op jeugdige leeftijd een hoge positie innam. De belangrijke vraag van deze godsdienstige mens is, hoe het eeuwige leven te verkrijgen. Hij is hiermee niet onbekend. In weerwil van al zijn godsdienstige beschouwingen, zijn positie, zijn goede zedelijke kwaliteiten, had hij geen zekerheid van het eeuwige leven; evenals een groot deel van het volk van Israël, leefde hij in duisternis. Is datzelfde niet het

geval met de zogenaamde Christelijke massa in onze dagen? De jonge man verwachtte het eeuwige leven van God als een beloning voor zijn goede daden, meende het te kunnen verdienen, op grond van de wet “doe dat en gij zult leven”. Van het grote fundamentele feit, dat hij met al zijn godsdienstigheid en goede zedelijke kwaliteiten een schuldig en verloren zondaar was, had hij geen begrip. Hij wist niet (de blindheid van de natuurlijke mens) dat hij nooit iets gedaan had, waarin God behagen had en dat uit zichzelf ook nooit doen kón. Een zelfde gezindheid geldt voor een groot deel van hen, die zich in het Koninkrijk der hemelen bevinden, uiterlijk belijders van het Christendom zijn, maar onbekeerd en vreemdelingen in betrekking tot de genade van God. Het eerste wat de Heer de vrager antwoordt is, dat slechts één goed is en die Ene is natuurlijk God. “Goede Meester”, zei hij volgens een ander Evangelie (Lukas 18). Hij beschouwde de Heer als een bijzonder goed mens en die gedachte neemt de Heiland onmiddellijk weg. God alleen is goed en Hij, met Wie de jonge man sprak, is God in het vlees geopenbaard. Met deze verhouding was hij onbekend. De Heer komt hem tegemoet op grond van de Wet en met de Wet beantwoordt Hij zijn vraag. Hoe kon Hij anders met hem handelen? Het eerste wat deze jonge man nodig had, was zichzelf te leren kennen als een *verloren* en *hulpeloos* zondaar. Had de Heer hem gesproken van Zijn genade, van het eeuwige leven als een vrije gift, dan zou hij Hem in ‘t geheel niet begrepen hebben. De Wet was nodig om hem zijn toestand duidelijk te maken en zijn hart bloot te leggen. En de Heer, die de harten doorzoekt doet dit voor hem met het gevolg, dat hij Hem bedroefd, vol zorg verlaat, want hij had vele bezittingen en kon er niet los van komen. Hij had gezegd dat hij zijn naaste liefhad als zichzelf, maar als dit inderdaad zo geweest was, zou hij bereid geweest zijn, zijn bezittingen te verkopen, ze aan de armen te geven en Jezus te volgen. Als natuurlijk mens kon en wilde hij dit niet.

Als type geldt deze jonge, godsdienstige man, de gerechtigheid aanrakend die onder de wet als onberispelijk gold, voor het eigengerechtig Joodse volk, dat zich met droefheid van de Heer afwendde en dat Hij toch liefhad. “Jezus zei tegen Zijn discipelen: Voorwaar, Ik zeg u dat een rijke moeilijk het Koninkrijk der hemelen kan binnengaan. Nogmaals zeg Ik u: Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van een naald gaat, dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat” (vs 23 en 24). Met deze woorden maakt de Heer duidelijk, dat de natuurlijke mens, evenmin als de rijke overste, met al zijn bezittingen in de macht van de wereld en in de macht van de god dezer eeuw, het Koninkrijk Gods kan binnengaan. De illustratie van de kameel en het oog van een naald was een welbekend Joods gezegde in die dagen. Het is onmogelijk dat een zwaarbeladen kameel zich door het oog van een naald kan wringen en evenmin is het mogelijk voor de natuurlijke mens om het Koninkrijk Gods in te gaan. Vol verbazing wendden de discipelen zich nu tot de Heer met een vraag, die volkomen in overeenstemming was met deze ernstige verklaring. “Toen Zijn discipelen dit hoorden, stonden zij versteld en zeiden: Wie kan dan zalig worden? Maar Jezus keek hen aan en zei tegen hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk” (vs 25 en 26).

De genade van onze Heer Jezus Christus komt in deze woorden tot uiting, ze geven een aanwijzing van wat Zijn liefhebbend hart zo goed wist, namelijk dat de behoudenis uit God is. Bij de mensen is ze onmogelijk, het Koninkrijk Gods in eigen kracht binnengaan bestaat niet, maar God in Zijn grote genade in Christus Jezus heeft het mogelijk gemaakt. De genadegift Gods is het eeuwige leven door Christus Jezus onze Heer.

In het laatste gedeelte van dit hoofdstuk treedt Petrus nog eens als de mond der discipelen op de voorgrond. Opnieuw spreekt en handelt hij naar het vlees. Aldoor in dit Evangelie toont Petrus zichzelf als een egocentrisch, zelfzuchtig iemand, die in die geest zich in de dingen des Heren indringt. Slechts één keer was dit niet het geval, en dat was toen de Vader hem de openbaring gaf omtrent Zijn Zoon (Matth. 16). Met welk een zelfbewustheid en gevoel van meerderheid moet Petrus de jonge overste aangezien hebben, toen hij zich beschaamd verwijderde. Inplaats van toen stilzwijgend zelf het hoofd te buigen en de woorden van genade en waarheid van de Heer te bewonderen, denkt hij aan zichzelf. “Toen antwoordde Petrus en zei tegen Hem: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; wat zal dan ons deel zijn?” (vs 27). Hijzelf komt hier in ‘t oog vallend voor onze aandacht. De Heer in Zijn genade vindt in deze vraag aanleiding om te spreken over de toekomstige beloning van hen, die Hem toebeho-

ren, Hem volgen en deelgenoten zijn van Zijn verwerping. “En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen. 29 En al wie huizen of broers of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers zal verlaten hebben omwille van Mijn Naam, die zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven beërven. 30 Maar veel eersten zullen de laatsten zijn, en veel laatsten de eersten” (vs 28-30). Hierin ligt opgesloten het beginsel van de beloning in heerlijkheid. Wat een discipel, een volgeling van de Heiland opgeofferd heeft voor Hem, het zal niet vergeten worden. Dit houdt natuurlijk niet in, dat wij een plaats in de heerlijkheid kunnen verdienen, want het is genade alleen die ons daar brengt. Dienst en zelfverloochening van de gelovige zijn gevolgen van de genade en zo zijn ook gunstbewijzen, niet anders. Maar het is een verkwikking om te weten, dat Hij Zich alles herinnert. Zelfs een beker koud water, om Zijns naams wil aan een discipel gegeven, wordt niet vergeten maar zal in Zijn tegenwoordigheid een beloning vinden.

Behalve het beginsel van de beloningen vinden wij hier leringen in verband met de bedeling. De Heer spreekt van de tijd der wedergeboorte. Er is een tijd van wedergeboorte aanstaande, waarin alle dingen over gedaan zullen worden en de zuchtende schepping bevrijd zal zijn, de regering van Satan en de zonde is geëindigd. Door het gehele Oude Testament heen spreken de profeten over deze regeneratie, in beloften, die in onze dagen gewoonlijk vergeestelijkt worden. Deze wedergeboorte, de herstelling aller dingen, is er nog niet, kan er ook niet zijn zolang de Zoon des mensen nog niet de troon van Zijn heerlijkheid in bezit heeft genomen. Hij zal dit niet doen zolang Zijn medeërfgenen nog niet bij Hem zijn. Elk ding zal op Zijn tijd in geregelde orde plaats vinden. De voltalligheid van Zijn Gemeente, haar opneming, om Hem in de lucht te ontmoeten, Zijn komst met Zijn heiligen in heerlijkheid, het in bezit nemen van Zijn eigen troon, dat alles geschiedt niet vóór het herstel van alle dingen. De belofte aan de discipelen is speciaal voor hen bestemd en niet voor andere gelovigen. Tijdens het Koninkrijk, de regering van Christus over de aarde, zullen de apostelen een heerlijke positie innemen in verband met de regering over de aarde door middel van Israël en op twaalf tronen zitten. De heiligen zullen de wereld oordelen. Zoals Hij van Zijn Vader ontvangen heeft, zullen ook de overwinnaars bezitters worden van hun deel (Openb. 2:26-28). De verdere ontwikkeling van deze gedachte wordt in hoofdstuk 20 voortgezet en de laatste zin van het behandelde gedeelte behoort daarbij. “Doch vele eersten zullen de laatsten zijn en de laatsten de eersten”. De betekenis hiervan wordt door de Heer in een gelijkenis verklaard.

Samenvatting (M.V.)

De rijke jongeling liep de Heer Jezus tegemoet, viel op zijn knieën en bewees Hem eer. Maar deze eer werd door de Heer Jezus niet aanvaard. Nochtans was deze rijke overste oprecht en ernstig, maar hij kwam als een natuurlijk mens die “zijn best” doet. Hij was principieel op het verkeerde spoor want zijn vraag ging ervan uit dat de mens, zoals hij is, goed is en goed kan zijn. De manier waarop hij de Heer Jezus begroette bewees dat hij niet wist wie de Heer Jezus was. Als deze jonge overste geloofd had dat Hij de Zoon van God was dan had hij Hem niet aangesproken als “Goede Meester”. Deze aanspreking is gepast tegen een geëerd menselijk leraar maar is ongepast tegen Hem die God Zelf was. Hij had nooit beseft hoe verdorven de mens is in het oog van God, en daarom had hij geen behoefte aan iemand als Jezus, de God die als mens op aarde was gekomen om zijn zondeprobleem aan het kruis te verzoenen en hem te rechtvaardigen. De eer die de rijke jongeling Hem bewees miste de juiste grondslag en werd daarom door de Heer Jezus niet aanvaard. Als Christus niet God zou zijn, dan zou Hij niet goed zijn; en als Hij goed is, dan is Hij God. En Jezus zei hem dan ook: “Waarom noemt gij mij goed? Niemand is goed dan één: God”.